

Forløb 4: Yummy or Yucky?

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog

I dette forløb er temaet mad og måltider på engelsk og for at støtte elevernes forståelse af de engelske ord, lægges der i forløbsbeskrivelsen op til, at de engelske madord sammenlignes med både danske madord samt madord på andre sprog, som eleverne kan.

Ved at fokusere særligt på transparente ord (fx salad/salat, tomatoes/tomater, pancakes/pandekager) vil alle elevers sproglige opmærksomhed udvikles, da eleverne vil opleve, at de engelske ord minder om ord, som de allerede kan på dansk. Det kan fx gøres ved, at elevernes opmærksomhed rettes mod de fonologiske ligheder (fx at ordene udtales mere eller mindre ens) eller ortografiske ligheder (fx det samme begyndelsesbogstav eller lignende stavemåde). Eleverne erfarer således, at de kan bruge deres viden om transparens som en strategi til at gætte sig frem til betydningen af de engelske ord.

Samtidig åbnes der i forløbet op for, at de engelske madord kan sammenlignes med madord på andre sprog, som eleverne kan. De flersprogede elever vil her kunne inddrage deres førstesprog og fortælle, hvad madordene fx hedder på deres førstesprog. Der skabes således et rum for at sammenligne ord på tværs af sprog, da der skabes en klasserumskultur, hvor alle elevernes sproglige ressourcer anerkendes.

Forløbet indeholder følgende gentagne aktiviteter, hvor eleverne arbejder med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

Transparente og låneord med mad

Som beskrevet ovenfor er det centralt at fokusere på transparente madord. Dette kan med fordel gøres hver gang, der introduceres til et nyt måltid eller en ny madgruppe. Således giver det god mening at tage fat i et ord som pancakes, der ortografisk minder meget om bl.a. dansk og tysk (Pfandkuchen) ved introduktionen til breakfast. Samme princip gælder for lunch og dinner i forløbet. Man kan også, hvis man har lyst fx gøre eleverne opmærksomme på flertalsendelserne på hhv dansk og engelsk ved at påpege forskellen på, hvad man siger, når der er flere end én: tomatoes og pandekager.

Interkulturel morgenmadsfilm og/eller morgenmadsbilleder (lektion 1)

Denne aktivitet har til formål at udvide elevernes kulturelle horisont, idet de får indblik i, hvad der spises til morgenmad i forskellige lande i verden. Aktiviteten består af to elementer, som enten kan kombineres eller fungere hver for sig. Når du viser filmen med børn med engelsk som modersmål, kan du bede eleverne om at lytte efter ord eller sætninger, som de allerede har lært eller kender i forvejen. De kan fx markere, når det sker, mens de ser filmen, og I kan efter filmen samlet snakke om nogle af de genstande, som optræder i filmen. Ligeledes kan billederne i artiklen bruges til at arbejde med elevernes genkendelse og kobling af genstande og ord, som de allerede har lært i forløbet.

Aktiviteten kan også lægge op til en samtale om, hvad eleverne selv spiser til morgenmad, hvis de spiser morgenmad.

Låneord for dinner (lektion 5)

Ligesom fokus på transparente ord er vigtigt i forløbet, er fokus på låneord også relevant, da der er mange af disse, som optræder. Ved at fokusere på låneord styrkes elevernes bevidsthed om, at det, vi spiser, ikke altid er så forskelligt fra hinanden – og at nogle ord følger med retten på tværs af sprog. I denne aktivitet kan fokus med fordel lægges på ord som pizza, spaghetti og lasagne, som er låneord fra Italien, falafel og pita, som er låneord fra Middelhavslandene (fx tyrkisk), og ris fra det græske ρύζι (udtales 'rizzi'), der bruges på mange sprog næsten uændret. Andre låneord, som fx sushi og salat optræder også. Måske er der også andre ord fra elevernes egen kulturelle baggrund, som kan berige denne aktivitet.

